

Pensioenen krant

PFZW/ZORG & WELZIJN

Op weg naar een nieuw pensioenstelsel

Wat je moet weten om straks goede keuzes te maken

Het is je vast niet ontgaan, de Eerste Kamer heeft ingestemd met de Wet Toekomst Pensioen. We zijn op weg naar een nieuw pensioenstelsel. In 2028 moet dat gereed zijn. Daarvoor moeten heel veel pensioenregelingen worden aangepast. En heel veel keuzes gemaakt worden. Ook door jou! Het CNV vindt het belangrijk dat je daar goed van op de hoogte bent. Met deze krant wijzen we je de weg.

Hoewel ons huidige pensioenstelsel te boek staat als een van de beste ter wereld, stamt het al uit de jaren '50. Sindsdien is er in onze maatschappij veel veranderd. Vrouwen werken meer, we werken niet meer ons hele leven voor één en dezelfde baas en we worden ouder. Oude regelingen sluiten daardoor niet altijd goed meer aan bij onze huidige samenleving.

↑ Op weg naar een nieuw pensioenstelsel zijn er nog een hoop keuzes te maken. Het CNV denkt en praat daarover mee op alle niveaus; van de plannen in de pensioenfondsen, tot de uitvoering in cao's.

Uiterlijk 2028

Het CNV werkt daarom al sinds 2019 samen met de andere sociale partners en de overheid aan een nieuw en toekomstbestendig pensioenstelsel. Op zijn laatst op 1 januari 2028 moeten alle pensioenregelingen aangepast zijn aan die nieuwe wetgeving. Tot die tijd moeten er veel belangrijke keuzes worden gemaakt door werkgevers, werknemers en pensioenuitvoerders. Welke dat zijn lees je op de volgende pagina's. Bij het maken van al die keuzes, is het goed om te weten wat het CNV betreft de uitgangspunten zijn.

1) Samen opbouwen, samen risico's delen

Het voornaamste uitgangspunt wat CNV betreft is en blijft collectiviteit. We bouwen samen op en delen samen de risico's. In principe blijven werkgevers verplicht aangesloten bij het pensioenfonds voor hun sector. Zo is iedereen verzekerd van een goed pensioen. In het nieuwe stelsel blijven deze principes behouden.

2) Pensioenen moeten sneller omhoog

Ons tweede uitgangspunt is dat indien het verantwoord is, indexeren altijd mogelijk moet zijn. Dankzij allerlei rekenregels lukte dat de afgelopen jaren

nauwelijks. Voor het CNV is het belangrijk dat ouderen hun koopkracht behouden en minder afhankelijk zijn van de rentestand. In het nieuwe stelsel geldt dat als het economisch goed gaat, de pensioenen sneller omhoog kunnen. Daar staat tegenover dat als het economisch wat minder gaat, pensioenen ook eerder omlaag gaan.

3) Betere aansluiting loopbaan en pensioen

De derde waarde onder het pensioenstelsel gaat over een betere aansluiting tussen jouw loopbaan en jouw pensioen. Steeds minder mensen werken hun leven lang voor dezelfde werkgever. Ze wisselen vaker van baan of zijn een tijdje zelfstandig ondernemer. In het nieuwe stelsel sluit je pensioenopbouw financieel beter aan bij de premies die je inlegt. Hierdoor wordt jouw opbouw persoonlijker, eerlijker en transparanter.

4) Gezond de AOW-leeftijd halen

Het belangrijke vierde uitgangspunt is gezond je AOW-leeftijd halen. Tot aan 2025 investeert het kabinet veel geld in duurzame inzetbaarheid en scholing. Het doel is dat mensen fysiek hun werk goed kunnen blijven doen en hun vaardigheden op peil houden om deel te blijven nemen aan de arbeidsmarkt. Daarnaast is afgesproken om de AOW-leeftijd minder snel te laten stijgen, een belangrijk punt voor het CNV. We werken er hard aan om de nu gemaakte afspraken over de RVU ook na 2025 door te laten gaan.

IN DEZE KRANT:

2 BETERE UITKOMSTEN

PFZW wil dicht bij oude pensioenregeling blijven

2 OUDE OF NIEUWE REGELS?

Onder welke regels moet het geld vallen dat jouw pensioenfonds tot nu toe gespaard heeft, de oude of nieuwe?

3 MISVATTINGEN UITGELEGD

Vier onwaarheden over het nieuwe pensioenstelsel weerlegd.

3 HOE COMPENSEREN WE?

Door de nieuwe regels worden de huidige middengeneraties (30-50 jaar) benadeeld.

3 HOE HOOG WORDT JOUW PREMIE?

Om redelijkerwijs straks van een fatsoenlijk pensioen te kunnen genieten (zonder er veel op achteruit te gaan)?

4 NABESTAANDENPENSIOEN

In het nieuwe stelsel zijn er minder verschillen.

4 VIER ZORGEN DIE WE NIET HOEVEN HEBBEN

Er zijn zorgen over het nieuwe pensioenstelsel die niet nodig zijn.

4 SOLIDAIRE CONTRACT

Voor medewerkers Apotheken in het nieuwe pensioenstelsel.

Patrick Fey,
voorzitter CNV Connectief en
Pensioenonderhandelaar CNV

'Ons pensioen kan weer halve eeuw mee'

Met deze CNV Pensioenkrant willen we u bijpraten over het pensioennieuws. Een belangrijk onderwerp voor jong en oud. Gemiddeld genieten we in Nederland meer dan 20 jaar van ons pensioen. In de levensfase waarin je niet meer zelf kunt werken. Als vakbond komen wij op voor een collectief, solidair en koopkrachtig pensioen. Dat doen we door met werkgevers afspraken te maken over de premie die betaald moet worden. Met de overheid praten we over wetten en regels en we zitten in de besturen en verantwoordingsorganen van pensioenfondsen. Er is veel te doen over het nieuwe pensioenstelsel dat na heel veel overleg door de politiek als wet is aangenomen. Als CNV hebben we daar aan meegewerkt. Vooral om ervoor te zorgen dat ons

pensioenstelsel dat al meer dan een halve eeuw goed werkt, opnieuw weer een halve eeuw mee kan. Groot onderhoud. Er waren problemen met rijke pensioenfondsen terwijl de pensioenen heel lang niet omhoog gingen. En jongeren die meebetaalden voor ouderen en meer grip wilden op hun eigen opbouw. Daar zijn nu oplossingen voor. De overgang is een hele opgave en daar zitten ook risico's aan vast. Niets doen is echter een groter risico. Belangrijk is dat we in Nederland een collectief en solidair pensioen houden waarmee je, zonder dat je er zelf veel aan hoeft te doen als er tijdens je werk voldoende premie betaald wordt, ook nadat je stopt met werken op dezelfde voet door kunt blijven leven. Veel leesplezier!

TIJDLIJN NIEUW PENSIOENSTELSEL

- JUNI 2019 *Sociale partners en kabinet eens over nieuw pensioenstelsel (pensioenakkoord)*
- DECEMBER 2022 *Tweede Kamer heeft ingestemd met nieuwe Pensioenwet*
- MEI 2023 *Eerste Kamer stemt in met nieuwe Pensioenwet*
- 1 JULI 2023 *Nieuwe Pensioenwet gaat in*
- JULI 2023-2027 *Pensioenfondsen krijgen ruim 3 jaar de tijd over te stappen naar de nieuwe regeling*
- 1 JANUARI 2028 *Alle pensioenfondsen zijn over*

◀ Volgens deskundigen van PFZW blijkt uit berekeningen dat het invaren van de rechten voor verschillende generaties ook de beste uitkomsten biedt.

PFZW: dicht bij oude pensioenregeling blijven

Pensioenfonds PFZW wil, als het even kan, al per 1 januari 2026 klaar zijn voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Berekeningen laten namelijk zien dat de nieuwe regeling in vrijwel alle scenario's leidt tot betere uitkomsten voor zowel werkenden als gepensioneerden. Om 1 januari 2026 te halen moeten er dit jaar al belangrijke keuzes gemaakt moeten worden. De voorbereidingen zijn dan ook al zo'n 1,5 jaar bezig.

Pensioen is een belangrijke arbeidsvoorwaarde en daarover maken vakbonden en werkgevers (de sociale partners) afspraken in de cao. PFZW is het pensioenfonds voor werknemers in de zorg en die vallen onder verschillende cao's. Maar in al die cao's apart afspraken maken, zorgt ervoor dat de uitvoering ingewikkeld wordt (en daardoor duurder) en dat er verschillen ontstaan tussen branches. Daarom hebben de vakbonden en de werkgevers afgesproken dat we voor alle zorgbranches dezelfde regeling afspreken.

Goede voorbereiding

In dit pensioenoverleg tussen werkgevers en vakbonden zijn van elke kant zes vertegenwoordigers. Die hebben in afgelopen 1,5 jaar de nieuwe pensioenregels en de mogelijkheden daarvan voor PFZW goed bestudeerd en besproken. We hebben voorlopige keuzes gemaakt voor de solidaire regeling en voor invaren van de bestaande pensioenaanspraken in de nieuwe regeling. Die solidaire regeling lijkt het meest op de huidige regeling en sluit ook het beste aan bij de wensen van de werkenden en gepensioneerden in de sector, zo blijkt uit onderzoek. Het invaren van

de rechten is volgens de wet het uitgangspunt, maar belangrijker is dat berekeningen door deskundigen van PFZW laten zien dat dit voor verschillende generaties ook de beste uitkomsten biedt.

Keuzes in de regeling

Op dit moment praten we over de keuzes die we kunnen maken binnen de pensioenregeling. Dat gaat niet alleen over het ouderdompensioen, maar bijvoorbeeld ook over nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheid en welke ruimte er is om eerder te stoppen of extra bij te sparen. We willen zo dicht mogelijk bij de huidige regeling blijven, met een paar verbeteringen, zodat iedereen bij de overgang de oude en de nieuwe regeling goed kan vergelijken.

Compensatieregeling

Belangrijk in de gesprekken is zijn ook de keuzes rond de compensatieregeling en de solidariteitsreserve. De compensatieregeling is nodig voor werknemers die nadeel hebben vanwege het afschaffen van de doorsneepremie. Met de solidariteitsreserve kunnen we meer zekerheid inbouwen dat het opgebouwde pensioen op peil blijft. De uitgangspunten die CNV daarbij inbrengt, zijn afgestemd met de pensioendeskundigen en betrokkenen uit andere fondsen die binnen CNV actief zijn. Het is de bedoeling dat de vakbonden en de werkgevers nog voor de zomervakantie de hoofdlijnen vastleggen in een akkoord, dat alle partijen dan na de zomer met hun achterban gaan bespreken.

Joost Veldt, cao-onderhandelaar Ziekenhuizen

De compensatieregeling is nodig voor werknemers die nadeel hebben vanwege het afschaffen van de doorsneepremie.

Als lid praat en beslis jij mee over jouw pensioen!

Bovendien krijg je:

- > **snel antwoord** op al je vragen over werk en inkomen
- > **Rechtsbijstand** voor het hele gezin
- > **hulp** bij je **belastingaangifte**
- > **bijstand** op het gebied van werk en inkomen
- > **korting** op verzekeringen

Sluit je aan op:

www.cnvconnectief.nl

Of scan de code:

**IN TOTAAL BETAAL JE NU SLECHTS
€ 20,23 VOOR DE EERSTE 6 MAANDEN**

↑ Wat het CNV betreft brengen we het pensioenvermogen dat al is opgebouwd over naar het nieuwe stelsel.

Twee potten naast elkaar is duur

Daar komt bij dat het duur en ingewikkeld wordt voor pensioenfondsen om met twee verschillende systemen te gaan werken. Ook is het maar de vraag of de overheid op langere termijn de oude regels nog netjes blijft onderhouden. De kans is groot dat de overstap uiteindelijk toch gemaakt moet worden.

Iedereen een eigen deel van de pot

In het oude systeem zitten de pensioenaanspraken in een grote pot. Als het geld wordt meegenomen (wordt ingevaren) wordt die gemeenschappelijke pot verdeeld over de deelnemers van het

Oude of nieuwe regels

Voor het geld dat jouw pensioenfonds tot nu toe gespaard heeft

Vanaf 2028 mag alleen nog volgens de nieuwe regels pensioen worden gespaard. Maar wat gebeurt er met het pensioenvermogen dat voor die tijd opgebouwd is? Gelden daar de nieuwe of de oude regels voor?

Inmiddels hebben wij met zijn allen ongeveer €1.500 miljard bij elkaar gespaard in alle pensioenfondsen. De beslissing om dat geld wel of niet over te zetten is dan ook een hele belangrijke. Het CNV is voorstander om dat vermogen, net als de nieuwe opbouw, in te varen -oftewel onder te brengen- in het nieuwe stelsel en dus te laten vallen onder de nieuwe regels.

Geen pech- en gelukgeneraties

Het nieuwe pensioenstelsel biedt voordelen. Door het meenemen van de oude pot zijn die voordelen ook van toepassing op het al opgebouwde

geld. De pensioenen kunnen sneller worden geïndexeerd. Ook blijven jong en oud bij elkaar waardoor in het nieuwe systeem voor- en nadelen

Ingewikkeld als pensioenfondsen met twee systemen moeten werken

makkelijker met elkaar uitgeruild kunnen worden. Zo kunnen nu en in de toekomst pech- en gelukgeneraties voorkomen worden.

4 misvattingen over pensioen

1 Als ik zelf spaar voor mijn pensioen, heb ik later een hogere uitkering

Pensioenfondsen kunnen door hun grote omvang met veel lagere kosten de beleggingen veel meer spreiden waardoor een hoger rendement wordt behaald, risico's met elkaar gedeeld worden en het pensioen zekerder is.

2 Ik kan door zelf te beleggen een beter rendement halen

Meer dan 70 procent van de beleggers verslaat in praktijk de markt niet.

3 Ik betaal voor anderen

Pensioen is geen omslagsysteem, maar een (collectief) spaarsysteem; je spaart voor een recht in de toekomst.

4 Er wordt van bovenaf maar wat gedaan

Het CNV is op allerlei manieren betrokken bij de pensioenfondsen. Zoals professionele pensioenbestuurders in de besturen, onderhandelaars in het cao-overleg en kaderleden in de verantwoordingsorganen. Zij doen dit in het belang van de CNV-achterban in het bedrijf of de sector.

pensioenfondsen. In het nieuwe systeem heeft namelijk iedereen een eigen deel van de pot. Dat is prettig, want zo wordt duidelijker welk bedrag voor jou is gespaard.

Sociale partners kiezen

Net als bij de keuze voor een solidaire of een flexibele premieregeling besluiten de vakbonden en werkgevers samen of zij jouw pensioenfondsen willen vragen de oude gelden in te varen. Bij ondernemingspensioenfondsen doet de werkgever dit, na instemming van de vakbonden of OR. Uiteraard kun je via het CNV jouw stem laten horen voordat het besluit wordt genomen.

Hoe hoog moet de premie worden?

Net als in het oude stelsel, betaal je ook in het nieuwe pensioenstelsel premie voor je pensioen. De vraag is: wat zou jij een redelijke premie vinden?

Het grootste deel van jouw premie gaat rechtstreeks in je persoonlijke pensioenpot. Maar niet alles. Een deel wordt bijvoorbeeld gebruikt voor de uitvoeringskosten. En een deel wordt ingezet als risicodekking voor als je arbeidsongeschikt wordt of als je vroeg komt te overlijden. In beide gevallen betaal je zelf niks meer, maar keert het pensioenfonds wel uit (aan jezelf bij arbeidsongeschiktheid en aan je nabestaanden bij overlijden).

Meer mogelijkheden

In het nieuwe stelsel kan ook de afspraak gemaakt worden om een deel van de premie te storten in de solidariteitsreserve (bij een solidaire premieregeling) of in een risicodelingsreserve (bij de flexibele premieregeling). Via deze reserves worden risico's met elkaar gedeeld. Ook kan in de eerste 10 jaar van het nieuwe pensioen (tot 2037) een deel van de premie gebruikt worden om (andere) werknemers te compenseren die nadeel hebben van de invoering van een vlakke pensioenpremie voor elke leeftijd (zie: Hoe gaan we compenseren?).

Bottomline: hoe hoger je premie, hoe beter je pensioen. En hoe hoger de risico- en uitvoeringskosten, hoe minder er voor je persoonlijke pot overblijft.

Aan de cao-tafel

Hoe hoog jouw pensioenpremie gaat worden in het nieuwe stelsel is dus afhankelijk van de vraag hoeveel pensioen je wilt ontvangen bij pensioenering en hoeveel pensioenpremie werkgever(s) en werknemers erin willen stoppen. Die afwegingen worden aan de cao-tafel gemaakt. Let wel, als de premie hoger wordt, en de werkgever betaalt daar aan mee, is er minder geld voor een loonsverhoging. Uiteraard raadpleegt het CNV zijn leden hierover.

Bottomline:
hoe hoger je
premie, hoe beter
je pensioen

Wil je meer pensioen opbouwen dan aan de cao-tafel wordt afgesproken, kun je in veel gevallen fiscaal aantrekkelijk gebruikmaken van individueel pensioensparen.

Hoe gaan we compenseren?

Door de overgang komen 30- tot 50-jarigen in de knel

Hoewel beide pensioenstelsels eerlijk zijn voor alle generaties, leidt een overgang van het oude op het nieuwe systeem toch tot nadelen voor de huidige groep 30- tot 50-jarigen. Uiteraard wil het CNV compensatie voor deze groep.

In het huidige systeem betaalt iedereen bij een bedrijfstakpensioenfonds evenveel (doorsnee) premie en bouwt iedereen evenveel pensioenrecht op. De euro's die jongeren inleggen zijn echter meer waard omdat er langer mee belegd kan worden. Op zich is dat niet erg als de deelnemer zijn hele carrière in één pensioenfonds zit. Alleen is dat steeds minder het geval. Het huidige systeem past dus eigenlijk niet meer bij deze tijd.

Als je niks doet ontstaat er een gat

In het oude stelsel had de oudere een voordeel op de ingelegde premie. In het nieuwe stelsel heeft de jongere dat. Het voordeel wordt als het ware omgedraaid. Gemiddeld kom je in beide stelsels goed uit. Maar bij de overgang van het oude naar het nieuwe

stelsel ontstaat er een nadeel voor de leeftijdsgroepen in het midden van hun carrière. Voor hen dreigt een pensioengat.

Het CNV wil adequate compensatie

Het CNV staat achter de overgang naar het nieuwe stelsel, maar onder voorwaarde dat die niet leidt tot pensioengaten. Die moeten adequaat worden gecompenseerd. Er zijn twee manieren om dat te doen. De eerste is de overwaarde van het pensioenfonds inzetten. In het nieuwe stelsel hoeven fondsen immers minder geld achter de hand te houden. De andere is extra premie-inleg (hogere premies dus). Wederom bepalen de vakbonden, werkgevers en pensioenfondsen samen voor welke oplossing bij jou gekozen wordt. CNV-leden bepalen de inzet van het CNV.

➔ Nabestaandenpensioen is het pensioen dat na je overlijden uitgekeerd wordt aan je nabestaanden: je partner en soms je kinderen.

Minder verschillen in nabestaandenpensioen

Nabestaandenpensioen is het pensioen dat na je overlijden uitgekeerd wordt aan je nabestaanden: je partner en soms je kinderen. Nabestaandenpensioen voor je partner heet ook wel partnerpensioen en voor je kinderen heet het wezenpensioen.

Hoe jouw nabestaandenpensioen nu is geregeld, verschilt per pensioenregeling. In het nieuwe pensioenstelsel zijn er minder verschillen. Het nabestaandenpensioen bij overlijden ná pensionering is 70 procent van het opgebouwde ouderdompensioen. Het nabestaandenpensioen bij overlijden vóór pensionering is maximaal 50 procent van het salaris, ongeacht hoelang je in dienst was. Een wezenpensioen loopt door tot de leeftijd van 25 jaar. Een wees

van wie beide ouders zijn overleden, ontvangt een dubbel wezenpensioen (40 procent in plaats van 20 procent).

Het nabestaandenpensioen wordt voor iedereen diensttijdafhankelijk. Nu kan dat in de pensioenregeling nog diensttijdafhankelijk zijn. Ben je werkloos geworden, dan ben je gedurende een uitlooperperiode van 3 maanden of tijdens je WW-periode nog wel verzekerd van nabestaandenpensioen. Daarna niet meer.

Vier zorgen

En waarom we die niet hoeven hebben

De invoering van het nieuwe pensioenstelsel levert zorgen op, zo is in de media te lezen. We hebben er een viertal op een rijtje gezet. En meteen aangegeven waarom je die zorgen niet hoeft te hebben.

1) Deze mega-operatie is nu onverstandig omdat het economisch tegenzit.

Toch is dat geen reden op de rem te gaan staan. Juist doordat we nu naar een nieuw stelsel toewerken, zijn we in staat de pensioenen te laten stijgen. Dat was anders niet gebeurd. Als we niks doen, kunnen onze pensioenen ook in de toekomst nauwelijks verhoogd worden. Bovendien moeten de fondsen in 2028 over zijn. Niemand weet hoe de economie er dan voor staat.

2) Het is onduidelijk wat de spelregels zijn bij het toekennen van geld aan de individuele potjes.

Daar zijn inderdaad geen eenduidige regels voor. Maar dat biedt ruimte voor maatwerk. De afspraken worden namelijk per pensioenfonds vastgesteld en de financiële situatie kan per fonds verschillen. Zo valt er in het ene fonds meer te verdelen dan bij een gemiddeld ander fonds.

3) We gokken met een potje van 1.500 miljard zonder dat we weten wat de precieze gevolgen zijn.

Op dit moment kunnen we inderdaad niet voor iedere individuele deelnemer aangeven wat de gevolgen precies zijn. Wel zien we wel over de hele linie dat de meeste mensen erop vooruitgaan en dat de risico's minder worden. Dat is geen gok, maar blijkt uit allerlei ingewikkelde berekeningen. Vasthouden aan het oude stelsel begint wel steeds meer te wringen.

4) Voor een grote groep - met name veertigers- pakt de overgang nadelig uit. Daar is niks over afgesproken.

Nee, maar dat komt nog. Er zijn namelijk meerdere manieren mogelijk om ze te compenseren. Bijvoorbeeld via de overwaarde van het pensioenfonds of door premieverhoging. Per pensioenfonds zal hierover een beslissing genomen worden.

Werknemers apotheken naar nieuw pensioenstelsel

Met 27.000 actieve deelnemers is het Pensioenfonds Medewerkers Apotheken (PMA) het bedrijfspensioenfonds voor de werknemers in de apotheken. PMA verstrekt aan zo'n 7.000 gepensioneerden en nabestaanden een uitkering.

Wie gaan erover?

Voor de werknemers in de apotheken geldt de cao Apotheken. Hieronder vallen de apothekemedewerkers, waarvan het grootste deel werkt als apothekersassistent. Andere functies zijn te vinden in onder andere de bereiding, de logistiek en de ondersteuning. Zij vallen onder de pensioenregeling van PMA. De cao Apotheken wordt afgesloten tussen aan de ene kant de werkgeversorganisaties ASKA voor de keten-apotheken, en de WZOA die de zelfstandige apothekers vertegenwoordigt. De werknemers worden vertegenwoordigd door de vakbonden CNV en FNV. Cao-partijen beslissen gezamenlijk over hoe het pensioen voor de apothekemedewerkers eruit ziet. Immers pensioen is een arbeidsvoorwaarde. Het pensioenfonds PMA adviseert cao-partijen en voert uit wat deze besloten hebben. PMA is een stichting met een eigen bestuur. Cao-partijen en PMA zitten regelmatig met elkaar om tafel.

Principiële keuzes

Allereerst moest de principiële vraag beantwoord worden of gekozen zou worden voor het solidaire of het flexibele contract. Een enquête onder zowel werknemers als werkgevers liet een duidelijke voorkeur zien voor eerlijk delen en solidair zijn met elkaar. Een groot deel van de respondenten gaf daarbij aan wel bereid te zijn enige mate van risico te nemen als dat een hoger pensioen op zou leveren. Daarop is gekozen voor het solidaire contract. Verder zijn partijen het eens over het zogenaamde 'invaren' wat inhoudt dat deelnemers datgene wat zij reeds aan pensioen hebben opgebouwd, meenemen naar het nieuwe stelsel.

Hoe verder?

Er wordt hard gewerkt om de werknemers in de apotheken onder het nieuwe pensioenstelsel te brengen op een manier die recht doet aan hun belangen. Er zijn weliswaar belangrijke knopen doorgehakt, maar er zullen de komende tijd nog andere belangrijke besluiten genomen moeten worden. Bijvoorbeeld over hoe vorm moet worden gegeven aan de zogenaamde solidariteitsreserve. Deze reserve is nodig om de kans te beperken op een eventuele daling van ingegane uitkeringen en, mocht zich dat voordoen, de mate waarin. De minister heeft de pensioenfondsen extra tijd gegeven voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Cao-partijen en PMA zullen die tijd goed benutten.

Albert Spieseke, cao-onderhandelaar Apotheken

Dit heb jij te kiezen!

Zoals je in deze krant kon lezen moeten er in aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel nog belangrijke keuzes worden gemaakt. Keuzes waar jij invloed op hebt. We zetten ze nog even op een rij:

- ➔ Gaat jouw pensioenfonds over op een solidaire of een flexibele regeling?
- ➔ Gaat jouw tot nu toe gespaarde pensioengeld vallen onder de nieuwe regels?
- ➔ Hoe gaan we 30- tot 50-jarigen compenseren?
- ➔ Hoe hoog moet je nieuwe premie worden?

colofon
Dit is een uitgave van **CNV Connectief**
Tiberdreef 4 / 3561 GG Utrecht | Postbus 2525 / 3500 GM Utrecht | T 030 75 11 003 |
info@cnvconnectief.nl | www.cnvconnectief.nl

Redactie Harrie de Vaan, Frans van de Veen, Jeroen Tjepkema, Joke Maas, Eva Schoonebeek, Peter Magnée | **Fotografie** Beeldbank CNV Connectief | **Grafische vormgeving** Robert-Paul van Hardeveld | FIZZ Digital Agency & Ten Brink Uitgevers | **Grafische verzorging** Habo DaCosta / Vianen | juni 2023